

Dokumentin sisältö

- 1 Esittelijä ja valmistelijat
- 2 Valmisteluajataulu
- 3 Nykytilan kuvaus
- 4 Päätösvaihtoehtojen vaikutusten tarkastelua
- 5 Yhteenveto ja johtopäätökset päätösvaihtoehtojen vaikutusten tarkastelusta
- 6 Päätösvaihtoehtojen vertailu
- 7 Yhteenveto ja johtopäätökset päätösvaihtoehtojen vertailusta
- 8 Päätösesitys
- 9 Päätöksen seuranta- ja arviointisuunnitelma

1 Esittelijä ja valmistelijat

Sivistysjohtajan nimeämä työryhmä:

Janne Huotari, LYK-koordinaattori, alakoulun rehtori

Pauliina Järvelä, lukion lehtori

Anu Lipasti, alakoulun kieltenopettaja

Ville Manninen, kasvatusjohtaja

Piia Määttä, nuorisokoordinaattori

Merja Ojalampi, sivistysjohtaja (puheenjohtaja)

Kukka-Maaria Pyykönen, hyvinvointikoordinaattori

2 Valmisteluaikataulu

Työryhmän aloitustapaaminen 20.9.2023

Työskentelyä kahdessa ryhmässä 21.9.-27.10.2023:

1. Taustatiedot-työryhmä
2. Kuulemisen suunnittelun työryhmä

Työryhmien keräämien tietojen yhteenveto 27.10.2023

Kysely Wilman kautta 3.-4. luokan oppilaille ja alakoulun oppilaiden huoltajille 1.11.-10.11.2023

Vastausten käsittely ja päätösvaihtoehtojen tarkastelu 13.-30.11.2023

Sivistystoimen lautakunnan iltakoulu 14.12.2023

Sivistystoimen lautakunnan käsittely

3 Nykytilan kuvaus

Tausta

Kielitaidon kehittyminen alkaa varhaislapsuudessa ja jatkuu koko elämän ajan. Kieltenopetuksen lähtökohtana on kielen käyttö eri tilanteissa. Kieltenopetuksella vahvistetaan oppilaiden kielitietoisuutta, kulttuurista osaamista ja eri kielten rinnakkaista käyttöä sekä monilukutaidon kehittymistä. Peruskoulun aikana oppilas opiskelee vähintään yhden pitkän ja yhden keskipitkän kielen oppimäärät, joista toinen on kotimainen kieli ja toinen jokin vieras kieli tai saamen kieli. (Opetushallitus 2023).

Vapaaehtoisina A-kielinä tarjotaan yleisimmin englantia, saksaa, ranskaa, ruotsia, venäjää, espanjaa tai italiaa kunkin koulun kieliohjelman mukaisesti. Kielitarjontaa vaihtelee kouluittain ja kunnittain. (Suomen kieltenopettajien liitto 2023.) Vapaaehtoisen A-kielen valintaa harkittaessa on syytä keskustella lapsen kanssa kielen valitsemiseen ja opiskeluun liittyvistä seikoista. On ensiarvoisen tärkeää, että lapsi on

itse innostunut ja halukas oppimaan uutta vierasta kieltä. Valintaa miettiessä kannattaa ottaa huomioon kokemukset, joita lapsella on ensimmäisen vieraan kielen opiskelusta. Kielenopiskelu vaatii pitkäjänteisyyttä, ja vapaaehtoisen A-kielen opiskeluun on sitouduttava koko perusopetuksen ajaksi. Aloitettua vapaaehtoisen A-kielen opiskelua ei voi keskeyttää ilman erityisen painavaa syytä. Vanhempien tuki on tärkeää etenkin silloin, jos lapsi kokee kielenopiskelun vaikeaksi tai kohtaa kielenopiskelussaan ongelmia.

Vapaaehtoisen kielen opiskelu lisää oppilaan kokonaisviikkotuntimäärää ja voi pidentää koulupäivää. Kielivalinta vaikuttaa myös myöhempisiin valinnaisaineen valintoihin perusopetuksen yläluokilla, sillä 7. vuosiluokalla vapaaehtoinen A-kieli muuttuu valinnaiseksi aineeksi.

Vapaaehtoisen A-kielen ryhmä perustetaan, jos kielen valinnoita on koulun ilmoittama vähimmäismäärä. Monet koulut tekevät yhteistyötä muiden lähialueiden koulujen kanssa, jotta vapaaehtoisen kielen ryhmiä saadaan perustettua. Yhteisen ja vapaaehtoisen A-kielen ryhmät saatetaan yhdistää kunnan tai koulun opetussuunnitelmassa määritellyllä tavalla.

Nykytila

Sivistystoimen lautakunnan 15.12.2010 § 92 päätöksen mukaan Sotkamon kunnan perusopetuksessa viidenneltä luokalta alkava vapaaehtoinen A2-kieli on venäjä ja minimimäärä ryhmässä on 15 oppilasta. Alakoulujen A2-kieli on järjestetty keskitetysti Salmelan koululla koulupäivän loppuksi.

Vuosi	A2-kielen valinneiden määrä
2018	5
2019	14
2020	10
2021	0
2022	3
2023	1

Perusopetuksen opetussuunnitelmassa on kuvattu seuraavat oppiaineet:

- 1.luokalta alkava A1-kieli: englanti
- 5. luokalta alkava valinnainen A2-kieli: venäjä
- 6.luokalta alkava toinen kotimainen B1-kieli: ruotsi
- 8.luokalta alkava B2-kieli: saksa ja ruotsi.

Lukuvuonna 2023–2024 Tenetissä saksaa opiskelee kahdeksannella luokalla 13 oppilasta ja yhdeksännellä luokalla 9 oppilasta.

Lukiassa on mahdollista opiskella englantia (A1), ruotsia (A1, B1 ja B2), venäjää (B3) ja saksaa (B3). Kansalaisopisto on järjestänyt lukiolaisille maksutonta espanjan opetusta.

4 Päätösvaihtoehtojen vaikutusten tarkastelua

Vaihtoehto	Kuvaus
Nykytila	A2-kielenä venäjä
A2-kieli vaihdetaan toiseen kieleen	A2-kieli vaihdetaan venäjän kielestä saksan tai espanjan kieleen.
Kaksi A2-kieltä	A2-kielivaihtoehtoina saksa, espanja, ranska ja venäjä.

5 Yhteenveto ja johtopäätökset päätösvaihtoehtojen vaikutusten tarkastelusta

6 Päätösvaihtoehtojen vertailu

Vaikutuskohde	Nykytila	A2-kieli vaihdetaan toiseen kieleen	Kaksi A2-kieltä
Ihminen/Asukas			
Ympäristö			
Organisaatio ja henkilöstö			
Talous ja elinvoima			
Lapset ja nuoret			
Vaikutukset johonkin tiettyyn lasten tai nuorten ryhmään			
Lyhyt aikaväli	0	2	1
Pitkä aikaväli	-2	2	2

<p>Kuvaus</p>	<p>Lyhyt aikaväli=1-4 vuotta. Tällä hetkellä A2-kielen ryhmä ei ole toteutunut. Pitkä aikaväli=5-10 vuotta. Venäjän kielen valitsijoita ei ole ollut riittävästi. Negatiivinen vaikutus kielitaitoon.</p>	<p>A2-kielen valinnan tehneiden kielitaito paranee. Ryhmän toteutuminen todennäköisempää, jos vain yksi kieli valittavana.</p>	<p>A2-kielen valinneiden kielitaito paranee. Mahdollisuus, että ryhmät eivät toteudu.</p>
<p>Lasten tai nuorten kasvun ja kehityksen yksilöllinen tukeminen</p>			
<p>Lyhyt aikaväli</p>	<p>-1</p>	<p>1</p>	<p>1</p>
<p>Pitkä aikaväli</p>	<p>0</p>	<p>2</p>	<p>3</p>
<p>Kuvaus</p>	<p>A2-kielen ryhmä ei ole toteutunut viime vuosina.</p>	<p>A2-kielen ryhmän toteutuminen edistää yksilöllistä koulupolkua.</p>	<p>Useampi kielivalinta mahdollistaa yksilöllisemmän koulupolun.</p>
<p>Lasten ja nuorten asuminen tai kasvuympäristö</p>			
<p>Lyhyt aikaväli</p>	<p>0</p>	<p>1</p>	<p>1</p>
<p>Pitkä aikaväli</p>	<p>3</p>	<p>3</p>	<p>3</p>
<p>Kuvaus</p>	<p>A2-kielen ryhmän toteutuminen epävarmaa lähivuosina.</p>	<p>Hybridiopetuksen vaikutukset asumiseen? A2-kieli antaa hyvät valmiudet maailmankansalaisuuteen.</p>	<p>Hybridiopetuksen vaikutukset asumiseen? A2-kieli antaa hyvät valmiudet maailmankansalaisuuteen.</p>

<p>Lasten ja nuorten mahdollisuudet liikkua paikasta toiseen</p> <p>Lyhyt aikaväli</p> <p>Pitkä aikaväli</p> <p>Kuvaus</p>	<p>0</p> <p>2</p> <p>Mahdollisuus liikkua ja toimia ko. kielialueen maissa paranee.</p>	<p>0</p> <p>2</p> <p>Mahdollisuus liikkua ja toimia ko. kielialueen maissa paranee.</p>	<p>0</p> <p>3</p> <p>Mahdollisuus liikkua ja toimia ko. kielialueen maissa paranee.</p>
<p>Lasten ja nuorten ihmissuhteet</p> <p>Lyhyt aikaväli</p> <p>Pitkä aikaväli</p> <p>Kuvaus</p>	<p>0</p> <p>3</p> <p>A2-kieliryhmän positiivinen vaikutus ihmissuhteisiin. Mahdollisuus kommunikoida paikallisten kieliryhmään kuuluvien kanssa.</p>	<p>2</p> <p>2</p> <p>Ryhmän vaikutus ihmissuhteisiin edistävästi. Mahdollisuus kommunikoida kieliryhmään kuuluvien kanssa.</p>	<p>2</p> <p>2</p> <p>Ryhmän vaikutus ihmissuhteisiin edistävästi. Mahdollisuus kommunikoida kieliryhmään kuuluvien kanssa.</p>
<p>Lasten ja nuorten mahdollisuus harrastaa tai viettää vapaa-aikaa</p> <p>Lyhyt aikaväli</p>	<p>0</p>	<p>1</p>	<p>1</p>

Pitkä aikaväli			
Kuvaus	Mahdollisuus toimia kyseisellä kielellä harrastuksissa ja vapaa-aikana.	Mahdollisuus toimia kyseisellä kielellä harrastuksissa ja vapaa-aikana.	Mahdollisuus toimia kyseisellä kielellä harrastuksissa ja vapaa-aikana (jos ryhmät muodostuvat).
Lasten ja nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet			
Lyhyt aikaväli			
Pitkä aikaväli			
Kuvaus	Kielitaidon kehittyminen lisää mahdollisuuksia jatko-opinnoissa ja työelämässä.	Kielitaidon kehittyminen lisää mahdollisuuksia jatko-opinnoissa ja työelämässä.	Kielitaidon kehittyminen lisää mahdollisuuksia jatko-opinnoissa ja työelämässä.
Lasten ja nuorten turvallisuus tai turvallisuuden tunne			
Lyhyt aikaväli			
Pitkä aikaväli			

<p>Kuvaus</p>	<p>Kielitaidon kehittyminen auttaa lisäämään tietoisuutta ja ehkäisemään ennakkoluuloja. Mahdollisuus tutustua kielen kautta eri kulttuureihin.</p>	<p>Kielitaidon kehittyminen auttaa lisäämään tietoisuutta ja ehkäisemään ennakkoluuloja. Mahdollisuus tutustua kielen kautta eri kulttuureihin.</p>	<p>Kielitaidon kehittyminen auttaa lisäämään tietoisuutta ja ehkäisemään ennakkoluuloja. Mahdollisuus tutustua kielen kautta eri kulttuureihin.</p>
<p>Vaikutukset lasten ja nuorten perheiden aikuisiin</p> <p>Lyhyt aikaväli</p> <p>Pitkä aikaväli</p> <p>Kuvaus</p>	<p>0</p> <p>1</p> <p>Kielen ja kulttuurin oppiminen voi vaikuttaa koko perheeseen positiivisesti esim. asenteiden kautta.</p>	<p>0</p> <p>1</p> <p>Kielen ja kulttuurin oppiminen voi vaikuttaa koko perheeseen positiivisesti esim. asenteiden kautta.</p>	<p>0</p> <p>1</p> <p>Kielen ja kulttuurin oppiminen voi vaikuttaa koko perheeseen positiivisesti esim. asenteiden kautta.</p>
<p>Vaikutukset perheiden taloudelliseen tilanteeseen</p> <p>Lyhyt aikaväli</p> <p>Pitkä aikaväli</p> <p>Kuvaus</p>	<p>0</p> <p>1</p> <p>A2-kielen opiskelu on maksutonta. Kielitaito on merkittävä työelämätaito ja voi edistää työllistymistä ja taloudellista tilannetta.</p>	<p>0</p> <p>2</p> <p>A2-kielen opiskelu on maksutonta. Kielitaito on merkittävä työelämätaito ja voi edistää työllistymistä ja taloudellista tilannetta.</p>	<p>0</p> <p>2</p> <p>A2-kielen opiskelu on maksutonta. Kielitaito on merkittävä työelämätaito ja voi edistää työllistymistä ja taloudellista tilannetta.</p>

Vaikutukset lasten ja nuorten opetukseen ja koulunkäyntiin			
Lyhyt aikaväli	0	0	0
Pitkä aikaväli	1	1	1
Kuvaus	A2-kielen valinta lisää oppilaan viikkotuntimäärää. Mahdollista opiskella vierasta kieltä maksutta koulupäivän yhteydessä.	A2-kielen valinta lisää oppilaan viikkotuntimäärää. Mahdollista opiskella vierasta kieltä maksutta koulupäivän yhteydessä.	A2-kielen valinta lisää oppilaan viikkotuntimäärää. Mahdollista opiskella vierasta kieltä maksutta koulupäivän yhteydessä.

7 Yhteenveto ja johtopäätökset päätösvaihtoehtojen vertailusta

Pisteytys:

Nykytila lyhyt aikaväli: 0 p. / pitkä aikaväli 14 p.

Yksi A2-kieli lyhyt aikaväli: 7 p. / pitkä aikaväli 22 p.

Kaksi A2 kieltä lyhyt aikaväli 6 p. / pitkä aikaväli 24 p. (eniten pisteitä)

Muita huomioita:

A2-kielen aloitus 4. luokalta

Minimimäärä/ryhmä 10

8 Päätösesitys

Työryhmä ehdottaa, että Sotkamossa olisi jatkossa kaksi A2-kielivaihtoehtoa. A2-kieli alkaisi 4. luokalta. Kyselyn perusteella kielivaihtoehdot A2-kielille olisivat saksa ja ranska.

9 Päätöksen seuranta- ja arviointisuunnitelma

Päätöstä seurataan ja arvioidaan osana perusopetuksen vuosittaista seuranta- ja arviointia.